

Vydáva:

Rodina Nepoškvrnenej

038 31 VRÍCKO 190

☎ 043/493 37 41

ICO 17 057 221

e-mail:

rodinaneposkvrnenej@gmail.com

Bankové spojenie:

Číslo účtu: 18539362/0200

IBAN: SK27 0200 0000

0000 1853 9362

Zodpovedný redaktor:

Sr. ThLic. M. Alžbeta Lukasová

Redakčná rada:

Sr. M. Alica, Sr. M. Jaroslava,

Sr. M. Norberta, Sr. M. Timotea

Ilustrácie: Miroslav Lechan

Jazyková úprava:

Mgr. Danka Kubičková

Výchádza 5-krát ročne

Ročník XXVII.

Evidenčné číslo: EV 3173/09

Tlač: Michal Súkenník, Sered'

Cirkevné schválenie:

Rímskokatolícky

biskupský úrad

Banská Bystrica,

№. 400/01 z 26.3.2001

ISSN 1335-8030

Dátum vydania: február 2019

Rodina Nepoškvrnenej spracúva osobné údaje v súlade s platnou právnou úpravou. Princípy ochrany osobných údajov, podľa ktorých postupuje, ako aj kontakt na zodpovednú osobu, sa nachádzajú na www.gdpr.kbs.sk.

Raz som čítala myšlienku: „Boh nás niekedy ponorí do tmy, aby sme videli, že on je svetlo.“ Koľko bolestí, sklamaní, zrady musíme často zažiť v našom živote?! Niekedy až strácame silu a chuť s tým bojovať, ísť ďalej. Ale je tu niekto, kto chce, aby sme išli ďalej, kto chce, aby sme napriek všetkým ťažkostiam zápasili, bojovali a hlavne vytrvali v láske. Je to Ježiš, ktorý nám chce pomôcť, ktorý z každej bolesti nachádza východisko.

Prežívame pôstne obdobie, ktoré nás má viac priblížiť k tomu najväčšiemu Svetlu – k Bohu. Boh nás chce naplniť svojou láskou, pokojom, milosťou, ale potrebuje, aby sme mu otvorili svoje srdce tým, že sa budeme snažiť s odovzdanosťou do jeho vôle prijímať všetko, čo nám pošle. Preto

(pokračovanie na nasledujúcej strane)

Obsah:

Posolstvo Svätého Otca Františka

k 27. svetovému dňu chorých 2

Pomazanie chorých a staroba 6

Krížová cesta 9

Relikvie – impulz ku svätosti 12

Panna Mária – Rozväzovačka uzlov 15

O počiatkoch úcty k sv. Filoméne 18

Útočisko hriešnikov 21

Fatima stále aktuálna 22

Svedectvá a spomienky 26

Ohlasy 28

Informácie 30

Osemsmerovka 32

mu skúsme viac dôverovať, viac odovzdávať svoje problémy, viac ho milovať v našich bližných.

Skúsme sa počas tohto obdobia viac pozerat' na Máriu, ktorá stála pod krížom svojho Syna, ktorá pod krížom nenadávala, neprekliňala, nezúfala, ale milovala. Milovala svojho Syna Ježiša a skrze túto lásku milovala aj tých, ktorí Ježiša zradili, urazili či potupili. Učme sa od Márie milovať aj našich nepriateľov a modliť sa za nich, lebo práve vtedy vnútorne dozrievame, lebo práve vtedy sa v nás rodí niečo nové, niečo pekné, niečo vzácne – práve vtedy sa v nás rodí láska – Boh.

Nech aj toto číslo časopisu prispeje k tomu, aby sme vzrastali v láske k Bohu a k blíznym.

Sr: M. Norberta

Posolstvo Svätého Otca Františka

k 27. svetovému dňu chorých 2019

„Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte“ (Mt 10, 8)

Drahí bratia a sestry!

„Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte“ (Mt 10, 8). To sú slová, ktoré Ježiš povedal, keď posielal apoštolov hlásať evanjelium, aby širili jeho kráľovstvo prostredníctvom skutkov nezištnej lásky.

Pri príležitosti 27. svetového dňa chorých, ktorého centrálné slávenie sa bude konať 11. februára 2019 v Kalkate v Indii, Cirkev – ako matka všetkých svojich detí, predovšetkým však tých chorých – pripomína, že najdôveryhodnejšou cestou evanjelizácie sú skutky nezištnej lásky, aké konal milosrdný Samaritán.

Starostlivosť o chorých si vyžaduje profesionalitu a jemnosť, nezištné, bezprostredné a jednoduché gestá, ako je pohladenie, prostredníctvom ktorých dávame druhému pocítiť, že je nám drahý.

Život je Božím darom, ako nás upozorňuje svätý Pavol: „Čo máš, čo si nedostal?“ (1 Kor 4, 7). Práve preto, že je darom, nemožno život považovať len za majetok či súkromné vlastníctvo, najmä s ohľadom na výdobytky medicíny a biotechnológií, ktoré by mohli človeka zväzdať, aby podľahol pokušeniu manipulovať so „stromom života“ (porov. Gn 3, 24).

Vzhľadom na kultúru vyrad'ovania a ľahostajnosti chcem zdôrazniť, že „dar“ má byť paradigmatou, schopnou stať sa výzvou pre individualizmus a dnešnú spoločenskú roztrieštenosť, aby vznikli nové vzťahy a nové formy spolupráce medzi národmi a kultúrami. Predpokladom daru je dialóg, ktorý otvára priestor vzťahov pre ľudský rast a rozvoj, čo umožní prelomiť zavedené schémy vykonávania moci v spoločnosti. „Dar“ nie je totožný so skutkom obdarovania, pretože ho možno takto nazývať iba vtedy, ak zahŕňa darovanie seba samých a nie je len odovzdaním istého majetku alebo predmetu. „Dar“ sa líši od obdarovania, pretože obsahuje slobodné darovanie seba samého a predpokladá túžbu nadviazať s druhým vzťah. Je predovšetkým uznaním druhého, ktoré je základom spoločenskej väzby. „Dar“ odráža Božiu lásku, ktorá svoj vrchol dosahuje vo vtelení jeho Syna Ježiša a vo vylíatí Ducha Svätého.

Každý človek je chudobný, trpí núdzou a potrebuje pomoc. Po narodení potrebujeme pre život starostlivosť našich rodičov a v žiadnej etape života sa nikto z nás nemôže úplne oslobodiť od potreby a pomoci druhých. Vždy si budeme uvedomovať našu bezmocnosť voči nie-

komu alebo niečomu; práve tým sa ako stvorenia vyznačujeme. Poctivé priznanie si tejto skutočnosti nám pomáha, aby sme ostali pokorní a odvážne praktizovali solidariťtu ako čnosť nevyhnutnú pre život.

Toto vedomie nás vedie k zodpovednému a zodpovednosť podporujúcemu konaniu s ohľadom na dobro, ktoré je neoddeliteľne osobné i spoločné. Iba vtedy, ak sa človek nechápe len ako nezávislý svet, ale ako stvorená bytosť, ktorá je zo svojej povahy spojená so všetkými ostatnými bytosťami – ktoré pôvodne vnímala ako „súrodencov“ – je možná solidárna spoločenská prax založená na spoločnom dobre. Nesmieme sa báť priznať si, že sme biedni a neschopní dať si všetko, čo potrebujeme. Pretože sami a iba vlastnými silami nedokážeme prekonať všetky naše obmedzenia. Nebojme sa tohto poznania, pretože sám Boh sa v Ježišovi uponížil (porov. *Flp* 2, 8) a skláňa sa k nám a našej biede, aby nám pomohol a daroval nám všetky dobré, ktoré sami nemôžeme nikdy dosiahnuť.

Pri príležitosti slávenia Svetového dňa chorých v Indii by som chcel – naplnený radosťou a obdivom – spomenúť osobnosť sv. Matky Teresy z Kalkaty, vzor milosrdnej lás-

ky, zviditeľňujúcej Božiu lásku k chudobným a chorým. Ako som spomenul pri príležitosti jej svätorečenia: „Matka Tereza bola celou svojou bytosťou veľkodušnou rozdávatelkou Božieho milosrdenstva, dajúc sa všetkým k dispozícii prostredníctvom prijatia a obrany ľudského života – toho nenarodeného, ako aj toho opusteného a vyradeného. [...] Skláňala sa k vychudnutým ľuďom, ponechaným na smrť na kraji ciest, pretože videla ich dôstojnosť danú im od Boha. Pozdvihla svoj hlas pred mocnými tohto sveta, aby spoznali svoju vinu za tieto zločiny – zločiny! – chudoby, ktorú sami vytvorili. Milosrdenstvo bolo pre ňu ‚sólou‘, ktorá dávala chuť každému jej činu, a ‚svetlom‘, ktoré prežiarilo temnoty tých, ktorí už viac nemali ani slzy pre plač nad svojou chudo-

bou a utrpením. Jej misia na periférii miest a na existenciálnych perifériách ostáva po dnešné dni výrečným svedectvom o blízkosti Boha k tým najchudobnejším spomedzi chudobných“ (*Homília* 4. septembra 2016).

Svätá Matka Tereza nám pomáha pochopiť, že jediným kritériom nášho konania musí byť nezištná láska ku všetkým, bez ohľadu na jazyk, národnosť či náboženstvo. Jej príklad nás naďalej vedie k tomu, aby sme otvárali perspektívy radosť a nádeje pre ľudstvo a predovšetkým pre trpiacich, ktorí potrebujú pochopenie a nežnú lásku.

Ľudská nezištnosť je kvasom konania dobrovoľníkov, ktorí sú takí dôležití pre sociálno-zdravotnícky sektor a ktorí veľmi presvedčivo žijú spiritualitu dobrého Samaritána. Vyslovujem svoju vďaku a povzbudenie všetkým dobrovoľníckym združeniam, ktoré sa venujú prevozu pacientov a poskytovaniu pomoci, darovaniu krvi, tkanív a orgánov. Osobitná oblasť, kde vaša prítomnosť vyjadruje pozornosť Cirkvi, je ochrana práv chorých, predovšetkým tých, ktorí sú postihnutí ochoreniami vyžadujúcimi si špeciálne terapie. Netreba zabúdať ani na oblasť senzibilizá-

cie a prevencie. Veľmi dôležitá je vaša dobrovoľnícka služba v zdravotníckych zariadeniach a v domácnostiach, kde popri starostlivosti o telo poskytujete aj duchovnú podporu. Prospech z toho majú mnohí chorí, osamelí či starí ľudia, ako aj osoby s psychickými a motorickými problémami. Povzbudzujem vás, aby ste aj naďalej boli znakom prítomnosti Cirkvi v sekularizovanom svete. Dobrovoľník je nezištným priateľom, ktorému možno zveriť myšlienky i pocity. Tým, že chorého počúva, vytvára pre neho podmienky, aby sa z pasívneho prijímateľa liečby stal aktívnym subjektom a protagonistom vo vzťahu, ktorý mu môže navrátiť nádej a pozitívne ho naladiť na prijatie terapie. Dobrovoľníctvo odovzdáva hodnoty, postoje a štýl života, ktorých základom je kvas darovania. A tým sa aj starostlivosť stáva ľudskejšou.

Duch nezištnosti by mal inšpirovať predovšetkým katolícke zdravotnícke štruktúry, aby sa ich konanie vyznačovalo evanjeliovým zmysľaním, a to tak v tých najrozvinutejších, ako aj v tých najbiednejších oblastiach sveta. Katolícke zariadenia sú povolané stelesňovať zmysel daru, nezištnosti a solidarity, ako odpoveď na logiku zisku za každú cenu, dávania

a recipročného dostávania, bezohľadného vykorisťovania.

Povzbudzujem vás všetkých na rôznych úrovniach, aby ste podporovali kultúru vd'ačnosti a daru, nevyhnutnú na prekonávanie kultúry zisku a vyradovania. Katolícke zdravotnícke inštitúcie nesmú prepadnúť čisto podnikovému zmysľaniu, ale musia sa starať viac o liečenie človeka než o svoj zisk. Vieme, že zdravie je relačné, teda závisí od medziľudských vzťahov a potrebuje dôveru, priateľstvo a solidaritu. Je dobrom, ktorému sa možno „naplno“ tešiť iba vtedy, ak sa s ním dá podeliť. Radosť z nezištného daru je indikátorom zdravia kresťana.

Všetkých vás zverujem Márii, *Salus infirmorum* (Uzdraveniu chorých). Nech nám pomáha deliť sa o prijaté dary v duchu vzájomného dialógu a prijatia, aby sme žili ako bratia a sestry, pozorní voči potrebám druhých, aby sme vedeli dávať s veľkodušným srdcom a osvojili si radosť z nezištnej služby. Všetkých s láskou uisťujem o svojej blízkosti v modlitbe a zo srdca vám udeľujem apoštolské požehnanie.

*Vo Vatikáne 25. novembra 2018,
na slávnosť Pána Ježiša Krista,
Kráľa vesmíru*

František

Pomazanie chorých a staroba

Poznáme príslovie: „Sýty hladnému neverí.“ Myslím si, že by sa dalo tiež dodať: Zdraví nebudú rozumieť pacientom ani mladí starým. Musíte mať skúsenosť s chorobou, sami musíte prežívať chorobu, aby ste lepšie porozumeli tým, ktorí sú chorí. Vzniká otázka, môžem vám je povedať niečo o chorobe, starobe, o skúsenostiach s „jeseňou“ či dokonca „zimou“ života? Určite nie je toho veľa, ale bol by som rád, keby ste tieto riadky prijali ako slovo, ktoré osvieži vaše srdcia.

Prvá úvodná poznámka: Milovaní, hovoríme o starobe, o chorobe, ktoré sú často spojené s osamelosťou a dokonca aj so samotnou smrťou. Dotýkame sa jedného z najväčších tajomstiev. Čím viac je toto tajomstvo spojené s tajomstvom kríža, tým s väčšou úctou sa musí k nemu pristupovať. Rád by som to dnes urobil spolu s vami.

Putujúc počas koledy z domu do domu, stretávam obrovský zástup starých ľudí. Vidím obrovské drámy, ktoré prežívajú títo ľudia. Mnohí z vás vedia, o čom hovorím. Dobré vidím, ako často v týchto problémoch zostávate osamelí, ne-

pochopení. Pýtam sa: Prečo? Myslím si, že je to tiež preto, že dnes je stredobodom pozornosti mladá generácia. Dnes mládež, fitness, krásny vzhľad, tvarovaná postava... – to je téma pre reklamu. Starší vek ani choroba sa neprezentuje – možno s jednou výnimkou – keď sa objaví starý, chorý pápež, ale to sa robí nevedome. Okrem toho sa hovorí, že mladí sú budúcnosťou vlasti a Cirkvi. Áno, je to pravda. Ale nemôžeme povedať, že mladý človek je dôležitejší ako starší človek, že zdravé znamená viac ako choré. V našej ľudskej dôstojnosti sme si všetci rovni! Všetci sú rovnako dôležití! Dnes by som chcel poukázať aj na niečo iné – vy, starší a chorí ľudia ste skutočný poklad, a to najmä poklad Cirkvi.

Pápež Ján Pavol II., sám v pokročilom veku a chorý, napísal v osobitnom liste starým a chorým: „Vy ste osobitná komunita v Cirkvi. Môžete povedať: sme špeciálnym chrámom v Cirkvi utrpenia. A v tejto Cirkvi utrpenia je Kristus zvláštnym spôsobom prítomný.“

Mohli by sme rozšíriť túto pápežovu myšlienku: vy, ľudia starší,

chorí tvoríte úctyhodnú, najdrahšiu časť našej Cirkvi, našej komunity. Prečo? Lebo v Cirkvi prezentujete najväčšiu svätosť, najväčšie tajomstvo a skutočnosť našej viery – prezentujete Ježišovo utrpenie, utrpenie ukrižovaného Krista.

Dokážete sa pozrieť na svoje utrpenie, svoj vek, chorobu a osamelosť ako na niečo najposvätnejšie a najdrahšie vo vašom živote? Ste skutočný poklad Cirkvi, pretože vy sa za tú cirkev modlíte, prinášate obeť svojho utrpenia, a to je naozaj poklad Cirkvi. Musím vám to povedať, vy najčastejšie viete – neraz aj zo svojho nedostatku – podporiť Cirkev, a to aj materiálne.

„Roky plynú rýchlo a dar života, aj napriek ťažkostiam a utrpeniam, kto-

ré ho sprevádzajú, je príliš krásny a cenný, aby sme sa mohli unaviť,“ napísal Ján Pavol II. Vidím krásu svojho života a ďakujem za to Bohu? Eucharistia – *vd'akyvzdanie* – nás to učí. Možno preto starší ľudia radi prichádzajú na svätú omšu. Možno je to preto, že aj napriek tomu, že im je to ťažké, chcú sa naučiť za všetko poďakovať Bohu. Som schopný vidieť Božie konanie vo svojom živote a ďakujem za všetko?

Ale aby sme dokázali ďakovať, potrebujeme pomoc, ktorá sa nám ponúka. Je to sviatosť pomazania chorých.

Skúsenosť, ktorú mám, dokazuje, že sviatosť pomazania nie je záračný liek, ktorý ma postaví na nohy, ale je to sviatosť, ktorá uzdravuje hlavne vnútorne. Je veľmi potrebné, aby sme svoju chorobu, starobu a všetko, čo sa s tým spája, dokázali vnútorne prijať a aby sme dokázali bojovať so svojou nervozitou a netrpezlivosťou. Veľakrát počujem, ako si ľudia prajú zdravie, šťastie, niekedy aj peniaze, ale málokedy sa stretávam s tým, aby si niekto prijal trpezlivosť, prijatie ťažkostí, láskavosť voči tým, ktorí sa o nás starajú.

Raz som sa musel naozaj zasmiať: Jeden z mojich starších spolubratov

prijímal od jednej asi 95-ročnej starkej úmysel na svätú omšu, ktorý znel „za zdravie.“ Páter sa jej pýtal: „A za čie zdravie?“ A ona: „No, za moje zdravie.“ Kňaz sa pousmial a povedal: „Nebolo by lepšie prosiť za dobrú smrť a prijať to, že tu nebudem večne?“ Ona sa zahanbene na neho pozrela a povedala: „Viete aké je to ťažké prijať, že máte 95 a musíte odísť?“ On jej hovorí: „Viem, ja mám 92.“

Pomazanie chorých nie je len pre uzdravenie tela, ale aj pre zahojenie rán, odpustenie hriechov, je to aj prosba o ochranu pred duchovnými a telesnými bolesťami.

Olej, ktorý sa používa pri pomazaní chorých, pomáha ochrániť človeka pred vnútornými bolesťami. Tu by som urobil malú odbočku. Raz som bol pri krste u gréckokatolíkov a kňaz vysvetľoval symbol oleja. Hovoril, že olej je kvapalina, ktorou keď sa natrieme, vidíme, že je šmykľavá a klzká. To má novopokrstenému pomáhať vyšmyknúť sa Zlému z rúk. Kňaz uviedol aj príklad z dávnych čias, keď šli vojaci do boja, mazali sa olejom, pretože olej chráni pred páľavou slnka, hojí rany, zjemňuje kožu a keď príde boj muža proti

mužovi, pomáha ľahšie sa vyšmyknúť protivníkovi z rúk.

Prečo som odbočil k tomuto symbolu? Aj pri sviatosti pomazaní chorých používame požehnaný olej. Človek sa stáva akoby „šmykľavý“ a to ho chráni práve pred vnútornými bolesťami, ktorými nás Zlý môže napádať a znečisťovať. Máme sa mu vyšmyknúť z jeho pazúrov.

Vyšmyknutie z pazúrov zlého. Boh cez pomazanie chorých odpúšťa hriechy a lieči rany, ktoré hriech spôsobil. Veľakrát sa stretávam z otázkou: „A môže mi Boh odpustiť? Veď som spáchal toľko hriechov! Aj keď som sa z toho vyspovedal, stále ma to naplňa strachom.“ A to sú pazúry Zlého. Boh odpúšťa a zabúdame na to, že tie vyznané a oľutované hriechy viac pred Bohom neexistujú. Ten, kto nám ich pripomína, je diabol – žalobca. Odpustený hriech neexistuje. Ostáva len láska.

Využívajme svoju chorobu v mladom i staršom veku. Prosme si o milosť prijať to ako dar. Nevyužívajme tento čas na to, aby sme sa ľutovali, aby sme boli nepríjemní... Staňme sa darom pre svoju rodinu, pre Cirkev i svet.

P. Dušan Hricko OCD

Krížová cesta

jej história a užitočnosť v živote veriacich

Kresťania od najstarších čias radi a s veľkou láskou putovali na miesta spojené s pozemským životom Pána Ježiša. Pri návšteve Jeruzalema s pohnutím prechádzali miesta spojené s Ježišovým utrpením a smrťou od Pilátovej vládnej budovy až po Kalváriu. Podľa najstaršej tradície prvý, kto si konal túto pobožnosť krížovej cesty, bola Pan-na Mária. Podľa sýrskeho apokryfu z 5. storočia na konci života prechádzala jeruzalemskými ulicami, na ktorých sa odohrávala bolestná cesta jej Syna, znova si tieto udalosti pripomínala a prežívala ich so svojím Synom. Túto púť v 4. storočí konala aj sv. Helena, matka cisára Konštantína, ktorá našla Pánov kríž a po nej cisári Heraklius a Teodor, horliví ctitelia svätého kríža. Sv. Hieronym, ktorý v tom čase žil v Betleheme, nám zachytil správu o tom, že túto púť okrem mnohých nábožných kresťanov hojne konali aj početní biskupi a muži preslávení vysokou učenosťou. Tieto púte boli po obsadení územia mohamedánmi prerušené, a potom

v čase križiackych výprav znova obnovené. Treba spomenúť, že na týchto križiackych výpravách sa zúčastnili v roku 1217 aj šľachtici a zemanovia zo Slovenska pod vedením uhorského kráľa Ondreja II. Keďže sa mnohí nemohli vydať do Svätej zeme, buď pre chudobu, veľkú vzdialenosť, chorobu, ale aj pre nepriaznivé a nebezpečné okolnosti, začali stavať tzv. kalvárie a krížové cesty doma, najmä v Európe. Medzi prvými ctiteľmi Pánovho umučenia vynikal ctihodný dominikán P. Alvarez, ktorý v španielskej Cordobe zriadil prvú krížovú cestu so štrnástimi obrazmi, tak ako to videl v Jeruzaleme. Od 14. storočia duchovní synovia sv. Františka z Assisi, Menší bratia františkáni, spravujú mnohé kostoly vo Svätej zemi a nosia čestný titul strážcovia Božieho hrobu. Práve františkáni do svojich rehoľných kostolov veľmi často umiestňovali zastavenia krížovej cesty, aby veriaci, ktorí sa pri nich modlia, mohli získavať milosti tak, akoby putovali do Jeruzalema. V 17. storočí sa roz-

šírila a ustálila dnešná pobožnosť krížovej cesty zo štrnástimi zastaveniami. Prvé dve zastavenia sú v pevnosti Antónia, kde sídlil Pilát, potom je sedem zastavení vedľa Svätej cesty, po ktorej šiel Pán Ježiš, dlhej okolo 700 metrov, a posledných päť je teraz v Bazilike Božieho hrobu. Františkáni žiadali Apoštolskú stolicu v Ríme, aby sa pobožnosti krížovej cesty, ktorá sa koná v ktoromkoľvek františkánskom kostole, udelili odpustky ako pútnikom v Jeruzaleme. Blahoslavený pápež Inocent XI. vyhovel ich žiadosti a 5. septembra 1686 udelil odpustky jeruzalemskej krížovej cesty všetkým františkánskym kostolom, pre všetkých františkánskych rehoľníkov a rehoľnice. Pápež Benedikt XIII. dňa 3. marca 1726 odpustky krížovej cesty rozšíril na všetkých veriacich, kedykoľvek si vykonajú pobožnosť v niektorom františkánskom, kapucínskom alebo minoritskom chráme. Ten istý pápež zároveň dovolil, aby sa tieto odpustky mohli na spôsob príhovoru privlastniť dušiam v očistei. Pápež Benedikt XIV. 30. augusta 1746 dovolil, aby františkáni s povolením diecézneho biskupa mohli zriadiť zastavenia krížovej cesty v každom farskom kostole. Dodatočne ešte

dovoliť, že krížová cesta sa môže zriadiť vo všetkých kostoloch, kaplnkách a verejných oratóriách. A tak sa krížová cesta rozšírila po celom svete a je takmer v každom kostole. Na mnohých miestach sú zriadené krížové cesty vonku pod šírým nebom, zvyčajne na kopcoch, ktoré sa volajú Kalvárie. Veľkým ctiteľom a šíriteľom pobožnosti krížovej cesty bol v tom období františkán sv. Leonardo z Porta Maurícia, ktorý v Taliansku požehnal až 772 krížových ciest, a tiež zakladateľ Kongregácie redemptoristov sv. Alfonz M. de Liguri, ktorý bol veľkým ctiteľom Pánovho umučenia a veľa o ňom rozjímal, kázal a písal. Na Slovensku medzi najznámejšie kalvárie patrí baroková Kalvária v Banskej Štiavnici a v Prešove, ktoré v prvej polovici 17. storočia vybudoval jezuita František Perger.

Najznámejšia krížová cesta sa koná každoročne v antickom Koloseu. Tento bývalý Fláviiov amfiteáter sa stal symbolom celého prenasledovania kresťanov v prvých troch storočiach. Stavbu amfiteátra začal v roku 72 cisár Vespazián a v roku 80 ju dokončil jeho nástupca Titus. Koloseum predstavuje ohromnú elipsovú stavbu, do kto-

rej sa zmestilo 60-70 tisíc divákov. S úpadkom Ríma klesal aj význam Kolosea a v stredoveku z neho ostala len kamenná kostra, ktorú postupne rozoberali ako zdroj stavebného materiálu. Pred úplným zničením ho zachránil pápež Benedikt XIV., ktorý ho zasvätil pamiatke umučenia Ježiša Krista a krvi mučeníkov, ktorí tu položili svoje životy za vieru. Dal tu postaviť prvú krížovú cestu, ktorej pobožnosť sa tu prvýkrát konala v roku 1750. Tradiáciu krížových ciest v Koloseu obnovil v roku 1964 sv. pápež Pavol VI., ktorý tu osobne viedol krížovú cestu 14-krát počas svojho pontifikátu. Svätý Ján Pavol II. počas svojho dlhého pontifikátu nevynechal ani jednu veľkopiatočnú krížovú cestu v Koloseu. Aj v roku svojej smrti na Veľký piatok 2005 sledoval ťažko chorý pápež meditácie krížovej cesty na monitore v svojej súkromnej kaplnke vo Vatikáne. Povestnou sa stala fotografia, na ktorej vidno pápeža sv. Jána Pavla II., ako sa čelom opiera o korpus na kríži, ktorý držal v rukách. Ako by chcel osem dní pred svojou smrťou spojiť svoje utrpenie s utrpením ukrižovaného Spasiteľa a povedať mu: „Pane, ty vieš všetko, ty vieš, že ťa mám rád.“ Spomínaný kríž je

dnes v Sanktuáriu sv. Jána Pavla II. v Krakove v Lagievnikoch. V tradícií krížových ciest v Koloseu na Veľký piatok každoročne pokračovali aj jeho nástupcovia: emeritný pápež Benedikt XVI. a súčasný Svätý Otec František.

Krížová cesta, čiže rozjímanie o utrpení a smrti nášho Spasiteľa, je podľa jednohlasného úsudku svätých otcov, spomedzi mnohých katolíckych pobožností všetkým žijúcim i zosnulým najprospernejšia a na milosti najbohatšia. Svätý Augustín hovorí, že nič nie je také spasiteľné, ako si pripomínať, že Kristus trpel za nás. Podobne sv. Ján

Zlatoústý píše, že medzi všetkými dobrými skutkami nič natoľko ne-napomáha spásu ako rozjímanie o Kristovom utrpení. Pre veľkú prospernosť tejto pobožnosti Svätá Cirkev ako starostlivá matka neprestáva povzbudzovať svojich synov a dcéry, aby túto pobožnosť konali najmä v pôstnej dobe. Zároveň ich účasť na tejto pobožnosti, pri ktorej sa v meditáciách a v modlitbách predstavuje Ježišovo utrpenie počas jeho krížovej cesty v Jeruzaleme, obdarúva hojnými odpustkami.

V direktóriu sa píše: Kto koná pobožnosť krížovej cesty pred riadne ustanovenými zastaveniami, môže získať za obvyklých podmienok úplné odpustky. Vyžaduje sa, aby sa pohyboval od jedného zastavenia k druhému a rozjímal o umučení

a smrti Pána Ježiša. Ak sa koná pobožnosť verejne, stačí, ak sa pohybuje ten, čo vedie pobožnosť. Tí, čo sa pre vážnu prekážku nemôžu zúčastniť na krížovej ceste, môžu získať tie isté odpustky a to čítaním a rozjímaním o umučení a smrti nášho Pána Ježiša aspoň nejaký čas, napríklad štvrt' hodiny.

Povzbudzujeme všetkých veriacich, najmä členov Rodiny Nepoškvrennej, aby v tejto pobožnosti často sprevádzali poníženého Krista na jeho krížovej ceste a spájali svoje utrpenia s jeho utrpením pre dobro Cirkvi a sveta. Buďme si istí, že Ježiš nám to odplatí tým, že nás bude svojou pomocou sprevádzať na našich cestách životom a posilní nás pri nesení našich životných krížov.

Gabriel Brendza, farár v Selciach

Relikvie – impulz ku svätosti

Blahoslavená Anna Katarína Emmerichová o uctievaní relikvií svätých píše: „Keď muž pobožká ženu, nebozkáva ústa, ale dušu milovanej – jej bytosť. To isté sa deje, keď si bozkom uctieваме relikvie: duchovne si ctíme čnosti a svätosť kanonizovanej osoby, v ktorej sa zrkadlí Božia sláva.“

V takmer každom kostole či kaplnke sa nachádzajú relikvie niektorých svätých, ktorých si tam zvlášť uctieujú. Prečo si uctievať relikvie a aké duchovné ovocie nám to môže priniesť, sme sa opýtali vdp. Ludovíta Gabriša (Luigiho), ktorý sa už niekoľko rokov venuje prehlbovaniu úcty relikvií svätých.

Otec Luigi, mnohí veriaci vás poznajú ako veľkého milovníka relikvií. Ako ste sa k tomu dostali a prečo práve relikvie svätých?

Relikvie majú v sebe niečo krásne, niečo podmanivé. Dávajú nám impulz ku svätosti. Sú takým mentom, aby sme aj my naplnili zmysel nášho života a vyplnili Božiu vôľu celú.

Môžete nám vysvetliť, čo je vlastne relikvia?

Slovo relikvia znamená „fragment“ alebo „pozostatok veci či predmetu.“ Relikvie svätých sú materiálne veci, ktoré majú priamu súvislosť so svätými alebo s Pánom Ježišom.

Koľko stupňov relikvií v Cirkvi poznáme?

Obvykle sú rozdelené do troch tried: Relikvie prvého stupňa sú telá alebo telesné úlomky svätca v podobe kúskov kostí alebo mäsa. Relikvie druhého stupňa sú niečo, čo svätý osobne vlastnil, ako napríklad košeľa alebo kniha (alebo fragmenty týchto predmetov) a tretieho stupňa sú tie, ktorých sa svätec dotkol alebo sa tieto veci dotkli relikvie prvého, druhého alebo tretieho stupňa.

Prečo si vlastne uctievať relikvie a ako to môže obohatiť duchovný život veriaceho človeka?

V modlitbe Verím v Boha je časť vyznania „Verím v spoločenstvo svätých“ a toto je presne ono. Verím, že so svätými môžem tvoriť spoločenstvo a relikvia je toho viditeľným znakom a často aj prostriedkom.

Ak máme možnosť uctiť si relikvie, akým spôsobom by to bolo najvhodnejšie?

Určite najdôležitejšia je v tomto prípade zbožnosť; je to taký svätý moment, keď skrze bozk, dotyk alebo pritúlenie si relikvie na srdce dám priestor Bohu skrze príhovor daného svätca, aby sa ma dotkol, vyprosil mi potrebné milosti alebo vypočul moje úmysly.

Tak, ako si môžu ľudia pomáhať v pozemskom živote, tak môžu ako orodovníka požiadať o príhovor niektorého svätca v nebi. Môže Boh použiť relikvie svätých na uzdravenie a zázraky?

Áno, samozrejme, veď je to známa prax od počiatku Cirkvi. Píše sa o tom v samotnej Knihe kníh v Starom (2 Kr 13, 20-21) i Novom zákone (Mt 9, 20-22; Sk 5, 12-15 a Sk 19, 11-12). O skúsenosti uctievania relikvií píšajú aj mnohí historici a aj svätci. Krásny historický záznam je uvedený v diele Skutky sv. Polykarpa, ktoré boli spísané približne v roku 156: „*Obdivujeme Krista, pretože on je Syn Boží, mučeníkov si uctieваме ako učeníkov a napodobňovateľov Pána. Polykarpove pozostatky sú pre nás cennejšie než najdrahšie diamanty a vážime si ich viac než zlato.*“

Aká relikvia svätého alebo svätej, je pre vás najvzácnejšia a prečo?

Je to tá, ktorú nosím neustále pri sebe – čiastočka dreva z Kristovho kríža.

Máte nejaký osobný zážitok, ktorý sa vám alebo iným stal pri uctení relikvie niektorého blahoslaveného alebo svätého? Tých svedectiev je nespočetné množstvo:

Od požehnaní darom dieťaťa neplodným párom, ktorým lekári dali nulovú šancu, cez náhle uzdravenia z rakoviny, muskulárnych dystrofií, depresií, cez nájdenie zamestnania, stratených vecí, ale aj tých najväčších zázrakov, ktorými sú milosť obrátenia a odpustenia. Prajem si, aby mi práve pre tieto svedectvá Boh žehnal a zachoval pamäť. Verím, že časom niektoré z týchto svedectiev uverejním.

Povzbudzujem našich čitateľov nanovo objaviť hĺbku prežívania spoločenstva so svätými a zakúsiť ich mocný modlitbový príhovor kedykoľvek to bude potrebné.

*Za rozhovor ďakuje
sr. M. Timotea*

(Poznámka redakcie: Viditeľné znaky tvoria prvok potvrdzujúci Božiu vôľu a napomáhajú viere. Avšak Boh nemusí vždy odpovedať na našu žiadosť. Boh môže rovnako dobre odmietnuť splnenie prosby. Fakt, že to neurobí, netvorí precedens, na ktorý by sa teraz všetci veriaci mohli odvolávať. Boh možno bude chcieť zopakovať taký prejav milosti, ale vôbec nie je zaviazaný, aby uspokojil naše viditeľné túžby. Čokoľvek robí, je vždy jeho vlastným rozhodnutím.)

Panna Mária

– Rozväzovačka uzlov

(1. časť)

Pobožnosť k Panne Márii Rozväzovačke uzlov sa rozvinula najmä počas posledných rokov. V tomto roku by sme vám chceli na stránkach nášho časopisu priblížiť túto vzácnu pobožnosť k Božej Matke. Kiežby sme si uvedomili, akú nezastupiteľnú úlohu v našom živote má pomoc Panny Márie. Budeme čerpať z prednášok pátra Eliasa Vellu, ktoré odzneli počas seminára o Panne Márii Rozväzovačke uzlov minulý rok na seminári v Tatranskej Lomnici.

V prvej časti si priblížime túto pobožnosť a jej vznik a vysvetlíme si detaily na obraze Panny Márie Rozväzovačky uzlov. Pannu Máriu Rozväzovačku uzlov má vo veľkej úcte aj Svätý Otec František.

V našom živote máme veľa uzlov, ktoré je potrebné rozviazať. K tomu, aby sme to dokázali, nám môže pomôcť aj pobožnosť k Panne Márii Rozväzovačke uzlov. Je jednou z mnohých mariánskych pobožností, ktoré sú v Cirkvi rozšírené. Táto pobožnosť nemá byť cieľom, ale iba prostriedkom, ktorý má viesť k Ježišovi. Každá pobožnosť má viesť k premene nášho srdca. Je na nás, aby sme dovolili Panne Márii, aby nás viedla k Ježišovi. Keď bol Svätý Otec František zvolený za pápeža, prvé, čo urobil, bolo, že išiel do Baziliky Santa Maria Maggiore a celý svoj pontifikát vložil do rúk Panny Márie.

6. júla 2013 hovoril Svätý Otec k saleziánom a rehoľníkom a predstavil im Máriu ako vzor v ich rehoľnom živote: „*Mária má starosť o naše zdravie, o naše fyzické zdravie, naše psychické zdravie a o naše duchovné zdravie.*“ A práve tohto sa dotýka Panna Mária Rozväzovačka uzlov. Prakticky nám hovorí, že Mária nám pomáha v raste, pomáha nám čeliť problémom a stať sa slobodnými a pomáha nám čeliť ťažkostiam života.

1. Panna Mária mi pomáha rásť. V tom, že rastiem telesne nie je žiadny problém, rastiem aj intelektuálne, ale nerastiem duchovne. Idem na svätú omšu, prijmem Oltárnu

sviatosť, možno sa i pomodlím ruženec, ale moje postoje sú stále rovnaké. Vo svojom duchovnom živote by som sa mal učiť viac odpúšťať, mať dôvernejší vzťah s Bohom, očisťovať svoju modlitbu... Mária mi chce pomáhať rásť.

2. Mária mi pomáha čeliť problémom, a tak ma robí slobodným. Akýkoľvek problém, ktorý nesiem na svojich pleciach, ma blokuje. Nedáva mi príležitosť kráčať vpred. Pán Boh ma berie ako dospelého, váži si moju dôstojnosť. Nemôžem sa na neho obracať magickým spôsobom. Nebudem od neho očakávať, že všetko urobí za mňa, ale on mi povie, čo mám urobiť. Panna Mária v Káne Galilejskej zavolala sluhov. Povedala im, čo majú robiť: „Urobte všetko, čo vám povie Ježiš.“ Ona sama nenaplnila nádoby vodou. Mária ich vedie k Ježišovi. To, čo môžem urobiť ja, mám urobiť, a to, čo môže urobiť jedine Boh, nebude žiadať odo mňa.

3. Mária mi pomáha čeliť životu. Pomáha mi využívať svoje charizmy, talenty, pretože často som vo svojom živote statický, bojím sa. Ak prekonávam prekážky stávam sa silnejší. Svätci sa stali svätými, lebo čelili životu, prekonávali prekážky, ktoré aj my musíme prekonávať.

Milosrdný Samaritán jediný prijal výzvu a pomohol človeku, ktorý sa nachádzal v núdzi. Ostatní dvaja, ktorí okolo neho prechádzali, neboli zlí, ale nedokázali čeliť problému. Ani od Márie neočakávajme, že moje uzly rozviaže magickým spôsobom. Ona mi pomáha získať svoju slobodu, ale v spolupráci so mnou.

Pri inej príležitosti, keď sa Svätý Otec prihovárал veriacim na Námestí sv. Petra, nám predstavil správanie Panny Márie. Poukázal na jej načúvanie, rozhodovanie a konanie. Toto sú tri ďalšie dôležité veci, na ktoré sa musíme pozrieť, keď pozeráme na Máriu, ktorá rozväzuje naše uzly.

Načúvanie. Hlavná vlastnosť Panny Márie je načúvať tomu, čo hovorí Boh. Častokrát nemáme čas na načúvanie. Aj v našich modlitbách neustále hovoríme Ježišovi, čo má robiť. Ale Boh moje odporúčanie nepotrebuje. Musíme si nájsť čas na načúvanie Bohu.

Rozhodovanie. Nestačí len načúvať, potom musím urobiť rozhodnutie, že urobím to, čo mi Boh hovorí.

Konanie. Konat' znamená uviesť do praxe to, čo som počul a k čomu som sa rozhodol. Príkladom je Mária, ktorá išla navštíviť Alžbetu. Pri-

jala výzvu. Nebolo to jednoduché. Bolo to 120 km. Nebola to cesta, ktorú vykonala v nejakom super dobrom aute. Možno išla na somárikovi.

Panna Mária Rozväzovačka uzlov je znázornená na dvoch ikonách. Jedna je namaľovaná v Grécku, na Východe, a druhá bola namaľovaná na Západe. V roku 1980 kardinál Bergoglio, terajší Svätý Otec František pracoval v Nemecku na svojej doktorskej téze o teológovi Romanovi Quardinim. V jezuitskom Kostole sv. Petra v Augsburgu, kde pravidelne chodieval, objavil obraz, ktorý mal názov Matka Božia roz-

väzujúca uzly. Tento obraz sa ho veľmi dotkol.

Aký je pôvod tohto obrazu? V 17. storočí sa jednému manželskému páru Wolfgangovi a Sofii začalo rozpadávať manželstvo. Po niekoľkých rokoch začali uvažovať o rozvode. Ešte predtým ako Wolfgang oficiálne požiadal o rozvodové konanie, zašiel za svojím farárom na pohovor. Bol to jezuita Jacob Reme. On sa začal modliť k Panne Márii za tento manželský pár spolu s Wolfgangom. Mária zachránila manželstvo. Po niekoľkých rokoch sa synovec tohto manželského páru stal rehoľníkom. Stal sa kanonikom v katedrále a rozhodol sa, že jednu kaplnku zasväť ako pripomienku uzmierenia jeho tety a strýka. Potom vyhľadal maliara, aby do tejto kaplnky namaľoval obraz Panny Márie. Tento umelc mal nápad, že namaľuje Božiu Matku ako rozväzuje uzol. Obraz bol dokončený v roku 1700.

Keď sa pozrieme na obraz Panny Márie Rozväzovačky uzlov, vidíme niektoré dôležité detaily. Nad hlavou Božej Matky sa vznáša holubica. Holubica je symbolom trpezlivosti a nevinnosti a zároveň aj symbolom Ducha Svätého. Duch Svätý nad hlavou Božej Matky naznačuje, že Božia Matka nemôže rozviazať žiadny

uzol bez moci Ducha Svätého. Božia Matka je na tomto obraze ako tehotná žena, je lonom Boha Otca. Mária je ochrankyňou aj nášho života. Mária nás vedie k Ježišovi. Ona dobre vie, že všetka moc pochádza od Ducha Svätého a od Ježiša. Panna Mária na tomto obraze drží povraz, na ktorom je niekoľko rôznych uzlov. Tieto uzly znázorňujú naše problémy, naše ťažkosti, rodinné i finančné problémy, naše ťažkosti vo vzťahoch, zvlášť problémy, ktoré vznikajú z nedostatku pochopenia. Potom sú to ťažkosti s odpustením a problémy s akýmkoľvek hriechom. Každý takýto problém ma spútava, je prejavom nedostatku slobody. Božia Matka berie do svojich rúk povraz môjho života a postupne rozväzuje uzly. Jej hlavu obklopuje koruna z dvanástich hviezd. Dvanásť hviezd predstavuje dvanásť izraelských kmeňov aj dvanásť apoš-

tolov. Pod nohami Božej Matky sa nachádza starodávny had, ktorý symbolizuje útok zlého ducha proti nej. Tento symbol nám ukazuje, že sme v neustálom zápase medzi Cirkvou a satanom. A nakoniec pod nohami Božej Matky je mesiac. Mesiac symbolizuje svetlo počas noci. Znamená čas i premenlivosť. Božia Matka nie je podmienená časom. My sa často znepokojujeme nedostatkom času. Ale Mária nám hovorí: „*Čas je v Božích rukách, preto sa neznepokojuj!*“

Mária nás pozýva, aby sme k nej prichádzali a ona nám bude pomáhať rozväzovať naše uzly. Jeden z najväčších uzlov, ktoré môžeme vo svojom živote mať, je uzol nejakej závislosti. Aj tento uzol môžeme vložiť do Máriiných rúk. Neexistuje žiadny uzol, ktorý by nemohol byť rozviazaný.

Podľa prednášok p. Eliasa Vellu spracovala sr. M. Jaroslava

O počiatkoch úcty k sv. Filoméne v Spišskom Podhradí

V predchádzajúcom čísle nášho časopisu sme vám priblížili život sv. Filomény. Dnes sa dozviete niečo o počiatkoch úcty k sv. Filoméne na Slovensku zo svedectva HEDr. Ľuboslava Hromjáka, PhD., delegáta slovenského centra Arcibratstva sv. Filomény.

Počiatky úcty k sv. Filoméne v Spišskom Podhradí súvisia s mojou prvou cestou do Mugnano del Cardinale k sv. Filoméne, o ktorej som dovtedy nič nevedel. Vybral som sa tam v roku 2008 na žiadosť sr. Sávie z Kongregácie Milosrdných sestier sv. kríža. Počas spiatočnej cesty z Mugnano del Cardinale som sa presvedčil o existencii sv. Filomény, keď som pocítil jej mocné pôsobenie. Prišla mi na pomoc v ťažkej situácii a od tej chvíle zasiahla svojimi šípami moje srdce. Moja úcta k sv. Filoméne sa preniesla aj na veriacich zo Spišskej Novej Vsi a zo Spišského Podhradia počas púte po stopách talianskych svätých, ktorú som zor-

ganizoval v dňoch 9. – 19. júla 2012. V rámci púte som sa 15. júla 2012 zastavil s pútnikmi vo Svätyni sv. Filomény v Mugnano del Cardinale, kde som slúžil sv. omšu za obrátenie manžela jednej z pútničiek, Moniky zo Spišskej Novej Vsi pri príležitosti 30. výročia uzavretia sviatostného manželstva. Tento pán bol s nami na púti, ale z iných ako duchovných dôvodov. Sv. Filoména nebola necitlivá voči túžbe pútničky a sprostredkovala milosť obrátenia jej manžela veľmi nenápadným spôsobom, charakteristickým pre sv. Filoménu. Ako milovaná dcéra Ježiša a Márie si ho priviedla k Pánu Ježišovi, k sviatosti zmierenia a k Panne Márii do mariánskeho pútnického miesta Monte Vergine, kam sme sa odobrali s pútnikmi v nasledujúci deň na sviatok Karmelskej Panny Márie. Tam pred zázračnou ikonou Matky Božej pristúpil Monikin manžel Alexander po 30. rokoch k svätej spovedi. Jeho manželka ma krátko pred sv. spoveďou požiadala o požehnanie škapuliara Karmelskej Panny Márie a obnovila si zasvätenie Panne Márii Karmelskej. Od tých čias jej manžel nastúpil na duchovnú cestu a pravidelne sa zúčastňoval na nedeľných boho-

službách. Obdivuhodný zázrak na orodovanie sv. Filomény pocítili aj ostatní pútnici nielen počas ďalších dní púte, ale predovšetkým po tom, ako manžel pútničky Moniky 7. februára 2013 počas pracovnej cesty vo Francúzsku náhle zomrel vo veku 52 rokov. Mocný príhovor sv. Filomény sa ukázal zrejším potom, čo po týždni náročných vybavovačiek spojených s prevozom mŕtveho tela manželka objavila v náprsnej taške ruženec sv. Filomény a obrázok malej veľkej svätej, ktoré si pri návšteve Svätej sv. Filomény ako jediný zakúpil. Až vtedy sme si uvedomili, akým nenápadným spôsobom mocne zasiahla sv. Filoména. Na zádušnej svätej omši, na ktorej sa zúčastnila väčšina pútnikov z púte po stopách talianskych svätých, sme oslavovali Pána Boha za veľký Boží zázrak na orodovanie sv. Filomény, ktorá zachránila Alexandra pred večnou smrťou a vyprosila mu od Pána Boha dar obrátenia. Táto udalosť upevnila pútnikov zo Spišského Podhradia a Spišskej Novej Vsi v rozhodnutí stretávať sa vo farskom kostole v Spišskom Podhradí v pamätné dni sv. Filomény.

K prvému takému stretnutiu došlo v Spišskom Podhradí síce už 10. januára 2013, ale udalosť obrátenia

a smrti Alexandra podnietila pútnikov k rozhodnutiu spoločne si uctievať všetky pamätné dni sv. Filomény a k rozhodnutiu získať dovolenie na liturgické slávenie sviatku sv. Filomény od miestneho spišského biskupa Mons. Štefana Sečku, čo sa aj v júli 2013 stalo. Prvýkrát sme sv. omšu ku cti sv. Filomény v Spišskom Podhradí slávili 11. augusta 2013.

Zároveň sme boli obdarení ešte jednou špeciálnou milosťou. Rektor Svätej sv. Filomény v Mugnano del Cardinale Mons. Giovanni Braschi po absolvovaní našej púte zriadil dňa 24. júla 2012 centrum č. 39 Arcikonfraternity sv. Filomény pre Slovensko a za reprezentanta slovenského centra vymenoval práve mňa bez toho, aby som o to čo i len náznakom žiadal. Centrum pre Slovensko má svoje sídlo v Spišskom Podhradí, kde sa každoročne počnúc rokom 2013 11. augusta slávi sviatok sv. Filomény v Chráme narodenia Panny Márie. Takto si sv. Filoména priťahuje duše k Panne Márii, k jej Nepoškrvnenej Srdcu a Božskému Srdcu Ježišovmu.

Za hymnu slovenského Arcibratstva sv. Filomény bola prijatá pieseň *Spoj nás v jedno Pane*, ktorou členovia prijímajú medzi seba no-

vých členov arcibratstva. V rámci duchovnej starostlivosti o členov arcibratstva sa každoročne organizujú duchovné cvičenia na upevnenie jednoty s Bohom a so spolubratmi a spolusestrami v arcibratstve.

Chorých, ktorí sa stanú ctiteľmi sv. Filomény, chcem povzbudiť, aby obetovali svoje utrpenie a mod-

litby za duchovné dielo, ktoré vyrastá zo šírenia úcty k sv. Filoméne a za budovanie jednoty členov Arcibratstva sv. Filomény. Neexistuje totiž silnejšia modlitba ako modlitba dieťaťa a chorého, ktorý s dôverou a láskou obetuje svoje utrpenie pre posvätenie sveta.

HEDr. Luboslav Hromják, PhD

Útočisko hriešnikov

„Poučím blúdiacich o твоjich cestách a hriešnici sa k tebe obrátia“ (Ž 51, 15).

Ak si to dovolil povedať Bohu žalmista, o koľko viac mu to môžeš povedať ty, Panna Mária!

Útočisko hriešnikov, to je vari najsilnejšie volanie, invocácia, nás ľudí. Vychádza z hlbín našej bytosti ako

silná riava, ako hukot mora, ako výkrik poslednej nádeje stroskotanca.

S touto invocáciou sme pred tebou, Mária, najpravdivejšie takí, akí sme. Sme úbohí a hriešni. Sme chudobní, sme v úzkosti a bolesti. Premárnili sme krstnú nevinnosť. Na dne duše cítime: Nezaslúžime si už šťastie a radosť z Boha. A hľa, tu stačí pohľad na kríž Spasiteľa a na teba, Mária, pod týmto krížom.

Spod kríža vystupuješ ako sviatosť lásky, aby si sa nám darovala. Si tu ako živý testament svojho Syna. Pod krížom ťa nezaujíma naša totožnosť ani naše hodnotenie. Tu si Matkou s otvorenou náručou. Rovnako prijímaš džavot maličkých ako stony starcov, volanie zúfalca a stroskotanca ako spev devy.

Prebodnuté srdce, dobodané siedmimi mečmi, je otvorené pre všetkých. Celkom tak ako Kristovo Srdce prebodnuté kopijou.

Pod krížom si, Mária, ako naša záchranná stanica. Stačí sa, hoci aspoň v poslednom okamihu, k tebe uchýliť a ty pozdvihneš k Synovi dušu svojho dieťaťa. Kto prejde cez tvoje srdce – srdce nepoškvrnené a krásne – toho premeníš na brata a sestru Ježiša Krista.

Vďaka ti, Útočisko hriešnikov!

Hovoriš však, Mária, že aj v tomto ťa možno nasledovať. Hovoriš mi, že ja i môj brat, i moja sestra, že my všetci vykúpení Kristom, my pokrstení, máme byť tiež útočiskom pre ostatných. Stačí mať otvorené srdce v duchu evanjelia:

- neodsúdiť toho, po kom hádzu kameň,
- odpustiť poklesky iných, ako nám odpúšťa nebeský Otec naše,
- dobre robiť tým, čo nás nenávidia,
- keď sme dostali na jedno líce, nastaviť i druhé.

Pripomínaš nám celú reč Božieho Syna, Ježiša, na vrchu. Stačí ju praktizovať a mnohí sa prostredníctvom nás dostanú do Božieho kráľovstva. Aké krásne je povolanie pokrstených – byť útočiskom hriešnikov, pohanov, ako ty, ó, Mária!

Útočisko hriešnikov oroduj za nás!

*Sr. M. Bernadeta
– Miriam Liptovská
z knihy Krátke úvahy
o Loretánskych litániách*

Fatima stále aktuálna

To je názov novej rubriky, o otvorení ktorej sme vás informovali v minulom čísle časopisu. Fatimské posolstvo je stále aktuálne. Aby nám nezovšednelo alebo aby sme na neho nezabudli, chceme sa z času na čas k jeho obsahu vrátiť a oživiť si ho. Dnes vám na túto tému ponúkame slová kázne otca Daniela Galusa z 15. júla 2017.

Mária, Matka Božia, Matka Ježiša a naša Matka sa zjavila vo Fati-me v roku 1917. Prišla v čase, keď v Európe trvala 1. svetová vojna, krvavá, strašná a hrozná. Veľa mla-

dých zomieralo v nezmyselnom zabíjaní. Mária sa zjavila v Portugalsku, v krajine, ktorá bola ako prvá na svete vyhlásená za ateistickú krajinu.

Ľudia sa začali modliť, začali volať k Bohu. Prosili o milosrdenstvo, vyslobodenie z bezbožnosti, ktorá zavládla v krajine, ktorá bola kedysi jednou z najkatolíckejších krajín na svete, krajinou, v ktorej sa najviac uctievala Mária. Veľa ľudí – jednoduchých, úbohých – sa modlilo ruženec. Mária nezabudla na svoje deti, nezabudla na národ. Zjavila sa vo Fatime, v jednej z najmenších dediniek v Portugalsku, nevzdelaným, jednoduchým deťom, ktoré nič nevedeli o Rusku či o iných mestách, ktoré boli mimo ich Fatimu. Nevedeli veľa ani o prvej svetovej vojne. A týmto jednoduchým deťom v samom centre zla sa ukazuje Mária s posolstvom pokoja, obrátenia, pokánia a modlitby. Zjavuje Srdce Boha a svoje Srdce.

Mária prosila tri fatimské deti, aby sa modlili ruženec. Touto modlitbou mali prosiť, aby Boh na príhovor Panny Márie daroval svetu pokoj. Mali sa modliť za ukončenie vojny. Panna Mária im sľúbila, že v októbri budú svedkami zázraku. Povedala, kým skutočne je. Prosila, aby často strelnou modlitbou odovzdávali Bohu všetky obety, ktoré z lásky k nemu prinášajú za hriešnikov, a aby prinášali vynáhradu jej Srdcu za hriechy a rúhania. Tak málo. Jednoduché poslanie.

Počas jedného zo zjavení deti videli peklo. Strach, utrpenie, ktoré bolo spojené s víziou pekla, malo byť tiež určitou obetou, aby sa tam hriešnici nedostali. Obeta nevinných detí, utrpenie, ich modlitby, viera, láska, dôvera bola potrebná, aby niektorých ľudí, možno zomierajúcich vojakov na fronte, zachránili od strašného utrpenia, ktoré prežívajú duše, ktoré sú naveky zatratené... Nevieme, ale môže to tak byť.

Deti videli miesto zatratenia, ktoré si vybrali zatratení ľudia, a zlých duchov. Pán Boh a Panna Mária však chcú, aby všetci ľudia boli navždy v nebi. Preto sa zjavila Matka Božia vo Fatime. Nie preto,

aby strašila peklom, ale aby sme chceli a konali tak, aby sme raz mohli byť navždy v nebi. Mária tiež prosí o to, aby sa konali pobožnosti k jej Srdcu. Ono je záchranou pre ľudí, pre hriešnikov.

Môžeš si teraz povedať, drahý brat a sestra: „Nebo je pre mňa, Boh ho chce otvoriť pre mňa cez svojho Syna a Máriu. Nebo je pre mňa otvorené.“

Chceme byť v nebi, prebývať s Bohom, s Máriou, s anjelmi, so svätými, s našimi patrónmi. Ideme do neba! Niektorí možno zomrú skôr, lebo sú starší, ale možno aj niekto mladý ochorie alebo zahynie pri nehode a predíde aj tých starších. Nevieme. K životu, ktorý nám Boh dáva, treba pristupovať s pokorou. Nemáš sa čoho báť. Ak sa snažíš žiť v Božej láske, v stave posväcujúcej milosti, budeš pripravený pre nebo a nebo bude otvorené pre teba. V čase tvojej smrti príde Ježiš, Mária, anjeli, svätí a vezmú ťa do neba, do ktorého patríš, lebo už v tebe je nebo, keď žiješ v láske, keď veríš, praktizuješ svoju vieru, unikáš hriechu a zlu, konáš dobro, snažíš sa všetkým preukazovať milosrdenstvo... Nebo si zoberie to, čo mu patrí. Preto si želajme, aby sme neustávali tu

na zemi v boji, keď nás toľko vecí tlačí, zarmucuje, máme toľko ťažkostí, trápenia, starostí. Tu na svete nebudeme žiť večne, sme tu krátko, iba chvíľu. Mária nám pripomína, aké úžasné veci nám pripravil jej Syn. Nepohŕdajme tým, neodvrhujme to.

Matka Božia vo svojich neskorších zjaveniach, keď už bola Lucia v reholi, hovorila, upozorňovala, prosila, aby sme zachovávali čistotu srdca a tela, mysle a túžob, lebo aj od toho závisí naša večnosť, naše nebo. Lucia zložila sľub čistoty, chudoby, poslušnosti. Vybrala si takúto cestu života a takýmto spôsobom chválila Boha. Božia Matka jej s bolesťou hovorila o vízii pekla, ktorú mala ako dieťa spolu s Hyacintou a Františkom. Hovorila, že veľa duší, ktoré sú zatratené, si na zemi myslelo, že peklo nie je, preto žili tak, ako by ho nebolo, čiže dovoľovali si všetko, páchali rôzne hriechy nečistoty. Preto odpoveďou na to má byť život v čistote, každý podľa svojho životného stavu. Ten, kto žije v manželstve, má právo na intímny život, ale v manželstve, mimo neho sú takéto skutky hriechom.

Kňaz, rehoľná sestra, rehoľník, osoby žijúce samé, vdovy, vdovci, osoby po rozvode majú povinnosť

žiť v čistote. Zrady, nevera sú tiež proti čistote. Taktiež treba povedať o antikoncepcii. Je to proste ťažký hriech, zlo v manželstve. A o to je to horšie, ak to niekto používa mimo manželského života. Treba sa toho zrieknuť. Rovnako je to aj s ostatnými hriechmi proti čistote. Dovoľ, aby sa skrže Máriu uskutočnilo uzdravenie tvojho vnútra v tejto sfére.

Pán Boh odpúšťa, ale treba sa kažať do konca života. Nie vždy sa to dá napraviť voči osobe, ktorú si zranil, ktorej si ukrivdil, ale treba k tomu smerovať. Kresťanská viera vyžaduje pokánie. Matka Božia hovorila vo Fatime: „Pokánie, pokánie, pokánie.“ Anjel, ktorý sa ukázal deťom, hovoril: „Pokánie, pokánie, pokánie.“ Je potrebné, aby v našom živote nechýbalo pokánie, vynáhrada, zadost'učinenie, odprosovanie, náprava zla, ktoré som spáchal... Môžem to robiť modlitbou, slovom, skutkom a tiež pôstom, almužnou alebo obetovaním svojho utrpenia, choroby. Takýto postoj je potrebný pre našu dušu.

Okrem vynáhrady za naše vlastné hriechy je tu aj vynáhrada za hriechy iných. Mária prosila, aby deti prinášali obety za svoj národ, za svet, aby nastal pokoj. Deti

zobrali slová Božej Matky vážne a konali pokánie, znášali rôzne utrpenia, trápenia, aby obeta nevinných priniesla pokoj, ukončenie prvej svetovej vojny. Panna Mária nenútila, nesúrila, bola to jej prosba. A deti svojím utrpením určite zachránili mnohých ľudí od ohnivého pekla. Nastúpil pokoj a vďaka nim, mnoho ľudí spoznalo Máriino Srdce a začali ho uctievať.

Keď si ctíš Máriino Srdce, ctíš si Srdce, ktoré ťa po Bohu najviac miluje. Skrže Máriino Srdce dostaneme všetko. Prostredníctvom jej Srdca ďakujeme, ale aj odprosujeme Boha za všetko. Máriino Srdce si uctieваме aj pobožnosťou piatich prvých sobôt. Osobne radím, aby sme túto pobožnosť praktizovali celý život, až do konca. Nie iba päť prvých sobôt v mesiaci – raz v živote. Nech je to celoživotné... Odovzdajme sa Máriinmu Srdcu, odovzdajme jej manžela, manželku, deti, vnúčatá a celú rodinu, svojich známych.

Mária s nami počíta. Matka Božia ráta s tebou. Áno, s tebou! Teraz si môžeš povedať: „Mária so mnou počíta.“ A ukáž na svoje srdce hovoriac: „Mária počíta s mojím srdcom.“ Áno, Mária počíta s tebou, so mnou, s naším srdcom, s našou

vierou. Ak jej odpovieme na to, o čo prosila vo Fatime, naozaj veľké, úžasné veci sa budú diať vo svete, v Cirkvi, v Európe...

Mária, Matka Božia Fatimská, zjavia sa deťom vo Fatime. Chceme, Matka, aby si vedela, že túžime odpovedať na tvoje posolstvo, na tvoju pokornú prosbu. Chceme povedať Bohu – cez teba – ÁNO.

Mária, Matka, odovzdávam sa ti. Tebe vedome, dobrovoľne a neodvolateľne zverujem svoju myseľ, vôľu, život mojich blízkych (teraz ich môžeš vymenovať). Tebe chcem patriť, Mária. Tebe túžim slúžiť, tú-

žim uctievať tvoje Srdce a prinášať vynáhradu tvojmu Srdcu. Chcem milovať tvoje Srdce a nasledovať ťa vo všetkom. Chcem byť poslušným tvojmu Synovi Ježišovi. Mária, pomôž mi žiť čistým a pekným životom, prežiť milosť vnútorného uzdravenia môjho srdca, duše a tela. Mária, chcem priniesť chválu Bohu a tebe, chcem byť tvojím „fatimským dieťaťom“. Chcem patriť k tým, ktorí víťazia v mene Ježiša a v tvojom mene, Mária. Chcem byť prítomný pri tvojom víťazstve. Mária, ty sama si povedala, že tvoje nepoškvrnené Srdce zvíťazí. Amen.

Z poľštiny preložila Gredka

Svedectvá a spomienky

na sestru M. Bernadetu

Mnohí z nás osobne poznali zakladateľku Rodiny Nepoškvrnenej sestru M. Bernadetu Pánčiovú. 30. marca 2019 uplynú štyri roky, ako ju Pán povolal z tejto zeme do domu nášho nebeského Otca. Spomeňme si zvlášť v tento deň na ňu a poďakujme Bohu za veľké dielo Rodiny Nepoškvrnenej, ktoré vzniklo vďaka jej ochote spolupracovať s Božím vnuknutím.

Aj takto apoštolovala sestrička Bernadeta

Chcem sa podeliť s jedným z príbehov, ktoré som zažila so sestričkou Bernadetou. Spolu s našim chorým synom Slávkom sme boli na prvej púti chorých do Lúrd. Ako

vieme, po páde totality sestrička Bernadeta často navštevovala väznice. Po tejto púti vzala videokazetu z tejto púte do väznice v Leopoldove. Krátko na to sa mi ozval pre mňa dovtedy neznámy Dušan – jeden z tamojších väzňov. Prečo nám

napísal? Keď videl v zázname z púte nášho Slávka na vozíčku, chcel sa s nami stretnúť alebo nám napísať, a tak mu sestrička Bernadeta dala našu adresu. V prvom liste sa nám hneď „vypovedal“. Dostal 27 rokov basy za to, že v amoku zabil suseda a svoju manželku. Keď videl, ako sa náš dvanásťročný Slávko usmieva, hoci je chorý, ako veľmi trpí, uvedomil si, že on, ktorý popáchal toľko zla, je zdravý... To ním pohlo.

Písali sme si často. Trvalo to hádam aj desať rokov. Dušan krásne maľoval a kreslil. Dodnes mám odložené obrázky, ktoré nám posielal. Po čase mu zomrel otec a on veľmi chcel ísť na jeho pohreb. Nepustili ho však. Mama ho zavrhla, zriekla sa ho. Mal aj dve dcéry, ale ani mama

ani oni ho vo väzení nikdy nenavštívili. Veľmi sa preto trápil. Až vo väzení spoznal Boha. Povedal, že predtým mu nikto nehovoril o Pánu Ježišovi. „Či som musel zabiť dvoch ľudí, aby som sa dostal k Bohu? Keby som bol vedel, že Ježiš na kríži odpustil svojim nepriateľom, aj ja by som bol odpustil svojim, tým, ktorí ma podvádzali...“

Po otcovej smrti sa Dušan osobne stretol so sestričkou Bernadetou. Dal jej peniaze a prosil ju, aby išla k nim domov, kúpila kvety a zanesla ich otcovi na hrob. Keď sestrička zazvonila u nich doma, odmietli ju prijať, keďže boli neveriaci. Ona sa však nedala odbiť a vravela, že ide od ich syna Dušana. Mama jej na to: „Ja nemám takého syna. On pre mňa už dávno zomrel.“ Sestrička dovedy ukrývala kyticu kvetov za chrbtom, no po týchto slovách ju ukázala a povedala: „Idem od Dušana a prosím vás, dajte tieto kvety na hrob Dušanovho otca. On sám ma o to prosil.“ Po tých slovách sa mama rozplakala a zavedla sestričku Bernadetu na cintorín... A ľady sa prelomili. Dušana prišla navštíviť mama aj obe dcéry. Aj takto apoštolovala sestrička Bernadeta.

Vierka

Ohlasy

Milí členovia Rodiny Nepoškrvnenej, zo srdca Vás pozdravujem a úprimne ďakujem za duchovnú kyticu k Vianociam. Vždy prežívam veľkú vďaku za modlitby, ktoré sú k nebu vysielané za našu Cirkev, za rast Božieho kráľovstva, za obrátenie hriešnikov, za zdravie pre chorých a na akýkoľvek iný dobrý úmysel. Osobitne ďakujem za úprimné modlitby, cez ktoré odovzdávate Svätého Otca, mojich bratov biskupov, aj mňa nášmu Pánovi a jeho Nepoškrvnenej Mame Panne Márii.

Vďaka všetkým členom Rodiny Nepoškrvnenej za všetky modlitby, obety, sebazápory, za akýkoľvek spôsob, prostredníctvom ktorého vyprosujete pastierom Cirkvi milosti, Božiu pomoc, požehnanie, zdravie a všetko potrebné. Ste našou veľkou oporou. Ste spolubojovníkmi v zápasoch o Božie kráľovstvo v srdciach ľudí a v celom svete. Tento zápas nie je možný bez podpory tých, ktorí sa modlia v tichosti, skrytosti „komôrky“, o ktorej hovorí Ježiš; ktorí sa postia, obetujú, aby tí, ktorí majú poslanie viesť Boží ľud, mali dostatok istoty Božej prítomnosti a jeho pôsobenia,

síl, svetla Ducha Svätého, materskej ochrany Panny Márie a pomoci svätých.

Silu zjednotenia v modlitbe prežívam zvlášť v posledných týždňoch, kedy ma aj cez moju chorobu podporilo modlitbou a obetou množstvo ľudí. Máme krásnu rodinu – Cirkev, kde sa známi aj neznámi dokážu zjednocovať v modlitbe na úmysly, ktoré má Svätý Otec, biskupi, kňazi slúžiaci vo farnostiach, ktorí dokážu vidieť aktuálne aj dlhodobé potreby.

Prosím, pokračujte ďalej! Pomáhajte Cirkvi tak, ako môžete, lebo Vaša pomoc je nevyhnutná! Ak nevidíme hneď výsledky modlitieb a prinášaných obiet, nikdy sa nenechajme znechutiť, lebo Pán na svoj čas vykoná svoje dielo, a vieme, že tým, ktorí milujú Boha, všetko slúži na dobré a On sa o všetko postará.

V tejto dôvere Vám zároveň chcem popriať požehnaný nový rok 2019, otvorené mysle pre vnímanie Božích vnuknutí, otvorené srdcia pre prijímanie Božích zámerov a plánov s našimi životmi, s rastom Cirkvi, so svetom. Nech Vás počas celého roka sprevádza materská

láska a dobrota Panny Márie, Nepoškvrnenej, ktorú tak milujete a ktorej sa môžeme dennodenne opäť a opäť zasväcovať. „Dôverujte Márii a uvidíte, čo sú zázraky,“ povedal sv. Ján Bosco. Aj ja Vám to zo srdca prajem a žehnám celú Rodinu Nepoškvrnenej.

✠ *Mons. Stanislav Stolárik*
rožňavský biskup

Úprimne ďakujem za duchovnú kyticu k Vianociam, ktorú pripravili členovia Rodiny Nepoškvrnenej. Vážim si modlitby a obety, ktoré členovia konali počas celého roka. Nech dobrotivý Pán vynahradí v hojnej miere všetkým darcom a zhladne na ich obety, utrpenie, ale najmä dobrotu srdca.

Zverujem našej nebeskej Matke Márii Vaše životy a prosím patrónov sv. Cyrila a Metoda, aby všetkým členom Rodiny Nepoškvrnenej vyprosili hojnosť nebeského požehnanja, zdravie tela i duše, lásku, pokoj a radosť od Pána.

S pozdravom a požehnaním

✠ *Mons. Tomáš Galis, žilinský biskup*

Vždy s veľkou radosťou čakám na nové číslo časopisu. Zakaždým, keď čítam príbehy čitateľov, ich svedectvá, donúti ma to zamyslieť

sa nad sebou. Som rád, že v roku 2015 som mohol putovať do Lúrd. V roku 160. výročia lurdských zjavení som sa každý večer modlil ruženec za kňazov, za chorých a za tých, ktorí sa odvrátili od Pána. Hoci dnes sa už nemôžem zúčastňovať púti Rodiny Nepoškvrnenej ani spoločných stretnutí, myslím na ostatných členov. Spája ma s nimi aj náš časopis. Vďaka za kalendár, Novénu k Panne Márii z Pompejí, za krížové cesty... Mám mnoho chorôb, ale vždy, keď sa pomodlím ruženec, do srdca sa mi vracia nádej, radosť a cítim novú silu. Všetkým členom Rodiny Nepoškvrnenej prajem veľa radosti a duchovných síl.

Martin

Keď roznášam časopis alebo kalendár tetuškám v našej farnosti, oberá ma to síce o čas, ale na druhej strane ma zasa učia veľkej trepezlivosti a pokore. Teraz, keď som strávila niekoľko dní v nemocnici a bola som odkázaná iba na rádio, čo sa týka sv. omše, nesmierne si vážim ľudí, ktorí vedia svoje utrpenie premodliť. Chcem vás preto požiadať o prijatie do Rodiny Nepoškvrnenej. Ďakujem.

Jarka

Informácie

- ✿ S veľkou láskou sa vám chceme poďakovať za všetky vaše pozdravy k Vianociam aj prania do nového roku. Vrelá vďaka taktiež patrí všetkým, ktorí sa za nás modlíte. Vaše modlitby sú pre nás vzácne. Aj my na vás všetkých pamätáme vo svojich modlitbách. Nech vám to Pán Boh odmení svojím požehnaním.
- ✿ Aj tento rok pozývame členov Rodiny Nepoškvrnenej, aby sa prihlásili na našej adrese a zapojili do modlitieb za našich novokňazov. Vieme, že ak chceme mať dobrých a svätých kňazov, musíme sa za nich modliť. Veriaci majú sprevádzať kňaza modlitbami a obetami. Už teraz vám za našich budúcich novokňazov ďakujeme.
- ✿ Opätovne vám ponúkame brožúrku *Novéna k Panne Márii z Pompejí* spolu s obrázkom Panny Márie Pompejskej, na ktorom si môžete označiť úmysel, na ktorý si novému konáte a ružence, ktoré sa modlíte. Ďalšou brožúrkou, ktorú vám opäť ponúkame je *Od Tatier až k Lurdom Slováci spievajú...*, ktorá vyšla z príležitosti 160. výročia zjavení Panny Márie v Lurdoch. Členovia, ktorí majú poškodenú *Zlatú knihu fatimskú*, môžu si ju objednať na našej adrese v slovenskom, českom aj maďarskom jazyku.
- ✿ Srdečne vám ďakujeme za všetky vaše ručné práce, ktoré ste nám zasielali počas roka 2018 na lurdkú púť. Zatiaľ ich máme dosť. Pán Boh zaplať a nech vám to Nepoškvrnená so svojím Synom odmení.
- ✿ V roku 2018 sa do Rodiny Nepoškvrnenej prihlásilo 395 nových členov zo Slovenska a 25 zo zahraničia. V uplynulom roku ste do Rodiny Nepoškvrnenej nahlásili 305 zomrelých členov. Povzbudzujeme členov Rodiny Nepoškvrnenej, aby pre Nepoškvrnenu získavali nových členov, ktorí sa budú modliť a obetovať za Svätého Otca a svätú Cirkev.
- ✿ Chceli by sme sa s veľkou láskou poďakovať pani Márii Križalkovičej za jej ilustrácie pre časopis Rodina Nepoškvrnenej. Jej krásne ilustrácie už po mnohé roky obohacovali náš časopis a veľmi priliehavo dopĺňali každý článok. Nech ju za to dobrotivý Boh obdarí svojím požehnaním, pokojom a zdravím a Nepoškvrnená Panna Mária nech ju chráni.

- ✿ Od tohto čísla sa na ilustrovanie nášho časopisu podujal pán Miroslav Lechan. Ďakujeme mu za jeho ochotu podieľať sa svojím talentom na tvorbe nášho časopisu.
- ✿ **Ospravedľujeme sa odberateľom časopisu Rodina Nepoškrvnenej, že sa nám v roku 2018 nepodarilo do Vianoc vyexpedovať vianočné číslo.**

Spomienka na Miroslava Súkenníka

K šíreniu časopisu Rodina Nepoškrvnenej v poslednom čase veľkým podielom prispel pán Miroslav Súkenník zo Serede. Bol synom pána Michala Súkenníka, ktorý už 25 rokov tlačí náš časopis. Naša spolupráca začala ešte v roku 1994. Vďaka ochote a obetavosti tohto otca a syna vydala Rodina Nepoškrvnenej okrem časopisu aj viaceré publikácie a obrázky.

V závere roka, 15. decembra 2018, uprostred tlače nášho časopisu, si Pán povolal 56-ročného Miroslava do večnosti. Nepoškrvnená Panna Mária nech mu vyprosí milosť večného prebývania s Pánom v jeho láske, ku ktorej všetci kráčame. Prosíme o modlitby za neho aj za celú rodinu.

Organizačné pokyny k stretnutiu RN na hore Butkov

Pútnici prichádzajúci osobnými autami nech sa dostavia na spodnú etáž lomu do 8. hodiny. Tam prestúpia do autobusov. Spoločne s pútnikmi prichádzajúcimi v autobusoch, ktoré sa taktiež včas dostavia na spodnú etáž lomu, bude organizovaný spoločný odchod do Skalného sanktuária najneskôr o 8.15 hod. Vozičkárom bude umožnený vjazd do Skalného sanktuária osobnými autami, ktoré musia byť označené značkou invalida.

Pre pútnikov prichádzajúcich vlakom bude odvoz do Skalného sanktuária zabezpečený autobusmi s odchodom zo železničnej stanice v Ladcoch o 8.10 hod. Zdatnejší pútnici prichádzajúci osobnými autami môžu parkovať pod chatou Muflónka a do Skalného sanktuária vystúpiť pešo krížovou cestou (cca 1,4 km).

Prosíme tých, ktorí budú organizovať spoločný autobus na stretnutie RN na hore Butkov, aby nám do Rodiny Nepoškrvnenej vo Vrícku telefonicky nahlásili, z ktorého miesta pricestujú, aby organizátori vedeli riadiť dopravu. Veľmi pekne vás prosíme o disciplinovanosť a rešpektovanie usmernení organizátorov, ktorí vás bezpečne dopravia na miesto stretnutia.

Osemsmerovka

Po vyškrtaní všetkých slov, zvyšných 36 písmen tvorí tajničku.

AORTA, AKORD, ALELUJA, BARÁNOK, BOŽÍ SYN, BRÁZDA, CESTA, DARCA, DATĽA, DELBA, DOBRO, EMÍR, EMPATIA, IDEA, ÍVERY, KÁNON, KORAL, KOPTI, KRÉDO, KRSTY, LÁSKA, LEKTOR, MISIE, NEKTÁR, OÁZA, OBRAD, OBRODA, OPORA, PALLA, PASCHA, PIEST, POKORA, PROSBY, RASTY, RIEKY, RODINA, SÍDLO, SPÁSA, SPASITEĽ, TORZO, VĎAKA, VEĽKÁ RADOSŤ, VEĽKŇAZ, VIERA, VÍZIA, VZKRIESENIE, ŽIARA, ŽIVOT, ŽOLDY.

K	O	N	Á	R	A	B	K	A	R	Z	Y	R	I	L	P	S	
A	V	T	U	D	Á	C	Ľ	O	A	S	O	B	S	A	O	A	
A	Z	O	Z	R	O	T	R	Ň	B	T	Y	T	S	R	K	A	
A	K	Á	N	V	A	B	K	A	K	R	S	C	H	E	O	O	Z
J	R	A	O	D	E	Ľ	R	E	D	N	A	P	R	K	R	R	
B	I	E	Ď	A	E	Ľ	L	O	N	O	V	D	Á	U	A	P	
J	E	E	I	V	E	Ľ	K	Á	Z	N	O	C	E	S	T	A	
V	S	M	E	V	M	E	B	Á	S	Á	D	B	T	K	A	A	
A	E	T	Í	I	P	T	Y	A	R	K	P	Y	R	A	R	Y	
Ž	N	Z	S	R	A	I	V	D	O	A	A	É	K	O	R	S	
I	I	I	T	E	T	S	Í	D	L	O	D	I	P	E	D	-	
A	E	V	D	P	I	A	A	L	R	O	L	O	V	E	I	A	
R	L	I	O	O	A	P	A	T	B	O	Ž	Í	S	Y	N	R	
A	Á	K	S	T	R	S	A	L	E	L	U	J	A	Ť	K	E	

Osemsmerovku pripravila Eleonóra Argalášová.

Správne vylúštenie tajničky nám pošlite písomne na adresu redakcie najneskôr do **15. marca 2019**.

Tajnička osemsmerovky z čísla 5/2018 znie: „Posilni našu vieru svojou milosťou, aby žiarila aj z našich skutkov.“ Výhercovia sú: **František Šingovský** z Košíc, **Albín Kočíš** z Fintíc a **Ľubor Pätoprstý** z Bratislavy. Výhercom srdečne blahoželáme a posielame peknú knihu.